

5771

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------------	--

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj j itkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 2 april 2011 / 27 adar II 5771
Sidra Tazria, Wajikra [Leviticus] 12:1-13:59
2e sefer Tora: Sjemot 12:1-20
Tanach blz. 219-224, 130-131
Haftara Sjabbat HaChodèsj: Ezra 7: 1-28
Tanach blz. 1657-1660

Vertaling: Frits Pront

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5770/Tazria-Metzora

TAZRIA

Meestal wordt sidra Tazria samen gelezen met de volgende sidra Metsora, maar dit jaar (5771-2011) lezen we deze week Tazria en volgende week Metsora en daarvoor hebben we een separaat commentaar die volgende week komt.

Sidra Tazria beschrijft hoelang iemand ritueel onrein is na de bevalling. De tekst gaat ook gedetailleerd in op de ziekte tsara'at, een aandoening die de huid of de kleding kan aantasten.

Sidra Metsora gaat niet alleen over het reinigingsritueel voor een melaatse (waarschijnlijk niet dezelfde ziekte die wij vandaag lepra noemen) maar ook over dat ritueel voor huizen die aangetast zijn door een gelijksoortige plaag. Metsora eindigt met andere vloeistoffen die het lichaam afscheidt en leiden tot onreinheid.

Tazria – Nina J. Mizrachi

Nina J. Mizrachi is rabbijn en directeur van het JCC Chicago Pritzker Center for Jewish Education. Zij is gevormd zowel door de Amerikaanse Reform als Conservatieve bewegingen en is ook beïnvloed door de moderne orthodoxie en de Jewish Renewal beweging.

De twee sidrot Tazria–Metsora richten zich op huidandoeningen en andere lichamelijke condities waarin de hand van God wordt gezien en die invloed hebben op iemands bevoegdheid religieuze handelingen te verrichten of een heilige plaats te betreden. Hoewel dit

niet de oorspronkelijke boodschap van de tekst is, gebruiken onze Wijzen deze passage om hieruit te concluderen dat morele of geestelijke tekortkomingen een van de oorzaken zijn van ziekte. Sommige gelovigen schrijven dergelijke fysieke aandoeningen nog steeds toe aan het Goddelijke oordeel of zij aanvaarden ze als *jisoeré sjèl ahawa* – kastijdingen vanuit Gods liefde voor ons met als doel ons geloof op de proef stellen en ons op die manier nader tot God te brengen. Anderen zoeken wetenschappelijke verklaringen en oplossingen voor behandelingen en genezingen. Dat betekent echter niet dat het hier om 'niet- gelovigen' gaat. Veel eerder geven zij een andere betekenis aan het Goddelijke – een betekenis die de idee afwijst dat er een God is die onmiddellijk in het menselijke bestaan ingrijpt teneinde beloning en straf uit te delen. Weer anderen -waarna soms wordt verwezen als 'ongelovigen'- wijzen elk geloof in God van de hand en beschouwen de mens als de bron van moreel en ethisch gedrag.

"Gelovigen" en "Ongelovigen" argumenteren al eeuwenlang over de "ware" bron van de ethiek. In werkelijkheid leven wij in een wereld van vele tegenstellingen. Terwijl de meeste mensen in de Verenigde Staten geloven dat moraal en ethiek hun wortels vinden in de religie, kan het zijn dat zij hun moreel gedrag los zien van de principes van hun geloof. Denk ook eens aan de bron van moraal en ethiek zoals die gezien wordt door de atheïst, agnost of wereldlijke humanist. Zij baseren hun geloof eerder op de behoeften van de mens dan op die van God. Religieuze ethiek bevat de morele grondregel dat wij een "opdracht" [mitswa] krijgen. Deze aanname is echter problematisch gebleken in een maatschappij die vaak wordt gekenmerkt als "post-autoritair."

Men kan duidelijk zien dat mensen worstelen met zulke onderwerpen als geloof. Kijk maar eens naar onze media. In een bepaalde week luidt het hoofdartikel van een krant: "Hoe spiritueel bent u? U zou wel eens dichter bij God kunnen zijn dan u zich realiseert." Daarna worden we gebombardeerd met statistieken over het groeiende aantal jonge atheïsten, zoals wanneer een hoofdartikel in een andere krant luidt: "De ongelovigen: Jonge atheïsten brengen een vriendelijk soort scepsis naar een campus dichtbij u." Het [kerkelijk] Pew Onderzoek Centrum rapporteert na een enquête dat twintig procent van de jonge Amerikanen atheïst, agnost of "zonder religie" is. Dit betekent een toename van 11 procent sinds 1988.

Om de zaken nog ingewikkelder te maken verschijnen er wetenschappers die tevens geestelijke leiders zijn. Een van die mensen is Ursula Goodenough, een vooraanstaande Amerikaanse celbiologe, die onlangs haar boek *The Heilige Diepten van de Mens* publiceerde. Zij begint met de vraag: "Waarom ben ik niet religieus?" maar daarna schuift zij op naar verschillende, diepzinnigere vragen: "Wat is sowieso religieus zijn? Hoe staat het met mijn gevoelens voor de wijze waarop celdeling plaatsvindt en levende wezens geleidelijk ontstaan? Voelt dat niet net zo als wanneer is naar de Mattheuspassion luister of in het schip van de Notre Dame in Parijs sta?"

Er zijn er die denken dat Ursula Goodenough zich concentreert op het wonder en op de "religieuze emoties" en dat je dit moet zien in het kader van een doorvoeld begrip van de natuur wat resulteert in een geloof in "religieus naturalisme." Zij voorspellen dat dit geloof uiteindelijk het fundament zou kunnen worden van een wereldbeschouwing en een algemene religieuze oriëntatie die het groeiend aantal jonge mensen aanspreekt dat zichzelf ziet als "wereldburgers" en als delend in de verantwoordelijkheid voor het welzijn van de aarde en al haar bewoners.

In samenhang met de veranderende constellatie van ethische en morele ontwikkelingen en de deconstructie van regels die de religieuze identiteit generaties lang hebben vorm gegeven, begint de discussie te veranderen van "Wie heeft er gelijk" in "Wat kunnen wij van elkaar leren?" Sommige seculiere humanisten zeggen dat ze er genoeg van hebben hun eigen identiteit te definiëren door het geloof van anderen ontkennen. De New York Times schreef dat atheïsten naar religieuze gemeenschappen kijken als positieve rolmodellen, die waarden tot uitdrukking brengen en gemeenschapszin scheppen. Zij realiseren zich dat het onbaatzuchtig klaar staan voor de ander fundamenteel is voor een gemeenschap. Omdat zij beter in hun vel zitten, nodigen de nieuwe atheïsten op een van de universiteitscampussen buitenstaanders uit voor hun bijeenkomsten en om hun te laten zien hoe zij samenwerken met Protestantisme in maatschappelijke projecten.

Dit alles getuigt van een belangrijke nieuwe ontwikkeling in het zich betrokken voelen van gelovigen van verschillende denominaties met de niet-gelovigen. Hoe zou de sidra ons in dit verband tot leidraad kunnen dienen? We keren terug naar het commentaar van onze geleerden die deze tekst over de aandoeningen gebruikten om de invloed te bediscussiëren van het moreel tekortschieten met betrekking tot de samenhang binnen een gemeenschap. Zij stellen dat deze aandoeningen worden veroorzaakt door het spreken van *lasjon hara*, dat wil zeggen "kwaad" spreken bijvoorbeeld laster en roddel. Het resultaat is, bedoeld of onbedoeld, een vooroordeel ten opzichte van de ander en een groeiend gebrek aan onderling vertrouwen. Dit is de bijl zetten aan de wortel van een samenleving. Het fundamentalisme, van rechts of van links, is een aandoening die wij in onze tijd onder ogen moeten zien- zowel in de Joodse gemeenschap als in andere gemeenschappen.

Het zou ons ten goede komen als wij een verscheidenheid aan geloven en de uitingen ervan zouden accepteren als een wezenlijk deel van wat aan ons Joodse erfgoed ten grondslag ligt. Het is beter ten voordele van de ander te spreken dan ten nadele, want wij willen samen met anderen de mens op een hoger plan brengen. Het is niet nodig dat wij dezelfde geloofsovertuigingen hebben en wij moeten geen oordeel vellen over degenen die zich als "ongelovigen" zien. Wij kunnen echter opschuiven van tolerantie naar aanvaarding, van isolatie naar integratie. Door mededogen, samenwerking en mildheid kunnen wij ons genezen van de kwalen minachting, discriminatie en destructie. Dit is waarin ik geloof.

Een andere invalshoek – David Renton

David Renton is registeraccountant en was lid van Limmud Conference Stuurgroepen in 2009 en 2010.

In de huidige tijd lijkt het uitbrengen van je stem, dat eens werd beschouwd als een burgerplicht, een niet zo'n belangrijke bezigheid voor een groeiend deel van de bevolking. Joodse verklaarders wijzen op het belang van een sterke regering en de noodzaak om je bezig te houden met de burgermaatschappij. In *Pirké Awot* (Spreuken der Vaders, deel van de Misjna) staat de bekende opdracht: "Bid voor het welzijn van de regering, want zonder ontzag voor regeringsautoriteiten zouden de mensen elkaar levend verslinden." Rav Shimson Raphael Hirsch gaat nog een stapje verder. Hij verklaart dat "het onze plicht is om een zo hecht mogelijke band te hebben met de staat die ons in zijn midden opgenomen heeft, het welzijn van de staat te bevorderen en niet te denken dat ons eigen welbevinden op enige wijze los staat van het welzijn van de staat waartoe wij behoren."

Het is duidelijk dat wij als Joden verantwoordelijk zijn onze gemeente te behoeden voor een tunnelvisie en ons bezig te houden met de maatschappij als geheel. Het zetten van een kruisje op een stembiljet is dan misschien niet de uiteindelijke handeling die duidt op betrokkenheid bij het bestuurlijk leven, maar niettemin is het toch een basale en cruciale handeling als wij belanghebbenden willen zijn in een eerlijk en rechtvaardig Verenigd Koninkrijk.